

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 606/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Kristínou Mitrovou Polkovou, Na Priekope 174/13, Žilina, proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžk 26/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal najvyššiemu správne súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh a zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sa sťažovateľ žalobou podanou na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) a vedenou pod sp. zn. 1 S 165/2014 proti Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) a proti ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 38436/2014/23 z 5. júna 2014 o zamietnutí odvolania sťažovateľa proti rozhodnutiu predsedníčky Krajského súdu v Žiline č. Spr 112/2014 z 8. apríla 2014 o nevyhovení žiadosti sťažovateľa o doplnenie platobného dekrétu a o vyplácanie funkčného príplatku za jeho výkon funkcie sudcu najvyššieho súdu s plnou jurisdikciou počas jeho dočasného pridelenia na výkon

funkcie sudcu na najvyšší súd. Krajský súd svojím prvým rozsudkom zo 14. mája 2015 žalobu zamietol. Tento rozsudkom bol zrušený uznesením najvyššieho súdu č. k. 2 Sžo 199/2015 z 31. januára 2018 a vec bola vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie, ktoré bolo zakončené vydaním rozsudku z 26. septembra 2018, právoplatným 14. novembra 2018, ktorým krajský súd napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj jemu predchádzajúce rozhodnutie predsedníčky Krajského súdu v Žiline zrušil a vec vrátil prvostupňovému orgánu na ďalšie konanie. Proti predmetnému rozsudku podal žalovaný kasačnú sťažnosť s návrhom na priznanie odkladného účinku, o ktorej bol príslušný pôvodne rozhodnúť najvyšší súd, ktorému bola vec predložená 19. júna 2019. Z dôvodu zriadenia najvyššieho správneho súdu (s účinnosťou od 1. augusta 2021) bola vec postúpená na konanie a rozhodnutie najvyššiemu správneému súdu.

3. Ústavný súd dopytom na najvyššom správnom súde zistil, že v sťažovateľovej veci vedenej pod sp. zn. 2 Sžk 26/2019 bola kasačná sťažnosť žalovaného zamietnutá rozhodnutím z 25. augusta 2022.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ namieta, že od podania jeho pôvodnej žiadosti 20. februára 2014 nebol ku dňu podania ústavnej sťažnosti odstránený stav jeho právnej neistoty napriek tomu, že od 14. novembra 2018 disponuje právoplatným rozsudkom krajského súdu, ktorým bol úspešný v plnom rozsahu. Súd príslušný na rozhodovanie o kasačnej sťažnosti o nej nerozhodol od jej predloženia 19. júna 2019 napriek tomu, že sťažovateľ sa domáha priznania platových nárokov z pomeru obdobného ako je pracovný pomer.

5. Podľa sťažovateľa z povahy veci nevyplýva skutková a právna náročnosť sporu a jeho správanie žiadnym spôsobom nevytvorilo dlhodobú situáciu, ktorá by odôvodňovala a ospravedlňovala dĺžku konania. Dôvody nečinnosti kasačného súdu, ktorý o kasačnej sťažnosti žalovaného nerozhodol už viac ako 2,5 roka (v čase podania ústavnej sťažnosti), sťažovateľovi nie sú známe a ospravedlnením nemôže byť ani vznik nového subjektu najvyššieho správneho súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že došlo k porušeniu jeho práv označených v bode 1 tohto uznesenia, a to nečinnosťou najvyššieho súdu a najvyššieho správneho súdu v napadnutom konaní.

7. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

8. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07)

zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07, II. ÚS 146/2012). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

9. V tomto konaní pred ústavným súdom je predmetom prieskumu výlučne konanie najvyššieho súdu, resp. najvyššieho správneho súdu o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku krajského súdu č. k. 1 S 165/2014-77 z 26. septembra 2018.

10. V sťažovateľovej veci ide po právnej stránke o štandardnú agendu rozhodovania správnych súdov, pričom ústavný súd nezistil ani zvýšenú mieru jej skutkovej zložitosti.

11. Sťažovateľ poukazuje na to, že predmetné konanie sa dotýka priznania platových nárokov z pomeru, ktorý v zmysle § 25 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 385/2000 Z. z.“) predstavuje osobitný vzťah medzi sudcom a štátom, čo by malo signalizovať vyššiu mieru dôležitosti napadnutého konania. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že preskúvané rozhodnutie správneho orgánu sa týka funkčného príplatku podľa § 69 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich. Ústavný súd tak predmet napadnutého konania z hľadiska posúdenia dĺžky konania nepovažuje za prioritovaný v zmysle judikatúry ESLP z dôvodu jeho mimoriadneho významu pre účastníka konania. Keďže „v hre“ nie je samotný pracovný pomer ani získavanie prostriedkov nevyhnutných na živobytie sťažovateľa.

12. Z hľadiska správania účastníkov konania nič nenasvedčuje tomu, že by sťažovateľ svojim správaním prispel k dĺžke napadnutého konania. Vychádzajúc z podanej ústavnej sťažnosti, je zrejmé, že kasačná sťažnosť žalovaného bola sťažovateľovi doručená 8. februára 2019 a sťažovateľ sa k nej vyjadril 14. februára 2019.

13. Pri posudzovaní postupu všeobecného súdu je potrebné osobitne zhodnotiť postup najvyššieho súdu a postup najvyššieho správneho súdu. Najvyšší správny súd bol zriadený ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, k 1. januáru 2021 so začiatkom výkonu svojej činnosti od 1. augusta 2021. Najvyšší správny súd prevzal rozhodovaciu agendu patriacu najvyššiemu súdu vo veciach správnych ako jeho právny nástupca, čím došlo k prechodu výkonu súdnictva v správnej agende. Za prípadné prieskumy v konaní, ktoré vznikli počas konania pred najvyšším súdom, t. j. pred zriadením najvyššieho správneho súdu, už zodpovedá najvyšší správny súd ako orgán verejnej moci aktuálne príslušný vo veci konať a rozhodnúť.

14. Pretože najvyšší súd nemôže byť porušovateľom označených práv, je potrebné vo vzťahu k nemu vysloviť zjavnú neopodstatnenosť podanej ústavnej sťažnosti v zmysle § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

15. Súdny spis bol na rozhodnutie najvyššiemu súdu predložený 19. júna 2019. V súvislosti so zriadením najvyššieho správneho súdu prešla rozhodovacia právomoc v prejednávanej veci na tento novozriadený súd, vec bola pridelená senátu 3S. Kasačná sťažnosť žalovaného bola zamietnutá 25. augusta 2022.

16. Ku dňu podania ústavnej sťažnosti (22. marec 2022) napadnuté konanie o kasačnej sťažnosti trvalo dva roky a deväť mesiacov, pričom najvyššiemu správne mu súdu trvalo ďalších päť mesiacov vo veci rozhodnúť.

17. Ústavný súd v tejto súvislosti odkazuje na rozhodovacu prax a judikatúru ESLP v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66) (IV. ÚS 125/2022).

18. Na tomto mieste ústavný súd poukazuje aj na samotnú povahu napadnutého konania. Najvyšší správny súd ako súd kasačný preskúmava právoplatné rozhodnutie krajského súdu na základe podanej kasačnej sťažnosti v intenciách kasačných dôvodov a robí tak na základe skutočností, ktoré boli zistené a preukázané nielen v správnom súdnom konaní, ale i v administratívnom konaní, čo znamená, že svoj prieskum zameriava aj na konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo. Ako podstatné ku kasačnému konaniu treba uviesť, že primárnou úlohou najvyššieho súdu, a teda aj najvyššieho správneho súdu ako najvyšších súdnych autorít (spolu s ústavným súdom z hľadiska jeho postavenia mimo sústavy všeobecných súdov) pri rozhodovaní o kasačnej sťažnosti ako mimoriadnom opravnom prostriedku je v zmysle čl. 2 ods. 2 CSP [v danej veci v spojení s § 5 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“)] legitímne očakávanie každého účastníka konania, že jeho vec bude rozhodnutá v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj podľa stavu, v ktorom každý účastník konania môže očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Z miesta, ktoré zastáva najvyšší súd a od 1. augusta 2021 aj najvyšší správny súd v hierarchii všeobecných súdov, by malo vyplývať, že i najvyšší správny súd rozhoduje iba v najzásadnejších, spoločensky najvýznamnejších a právne najnáročnejších prípadoch, čo tiež môže znamenať, že aj časový rámeč, ktorý najvyšší správny súd na vydanie rozhodnutia potrebuje, má zodpovedať významu jeho rozhodovania (m. m. I. ÚS 203/2021, II. ÚS 71/2022).

19. Ústavný súd pripúšťa, že dĺžka predmetného kasačného konania môže hraničiť s požiadavkou primeranosti. Zohľadnil však špecifiká napadnutého konania, a to že konanie o správnej žalobe bolo právoplatne skončené (v prospech sťažovateľa) a podanie kasačnej sťažnosti samo osebe nemá odkladný účinok. Sťažovateľ ani netvrdil, že by konajúci súd rozhodol o prípadnom odkladnom účinku kasačnej sťažnosti v zmysle § 447 ods. 1 SSP. Sťažovateľ teda má k dispozícii právoplatné rozhodnutie krajského súdu a miera jeho právnej neistoty je teda značne nižšia. Krajský súd v bode 27 právoplatného rozsudku konštatoval, že funkčný príplatok patrí sudcovi najvyššieho súdu, ktorý podľa rozvrhu práce rozhoduje o opravných prostriedkoch vo veciach, na ktoré je v prvom stupni príslušný Špecializovaný trestný súd, a že sťažovateľ túto podmienku v období od 1. januára 2014 do 31. decembra 2014 spĺňal, preto mu za toto obdobie patrí funkčný príplatok podľa § 69 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. Právnym názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsudku, je orgán verejnej správy v ďalšom konaní viazaný (§ 5 ods. 10 a § 191 ods. 6 SSP).

20. Sumarizujúc tieto špecifiká napadnutého konania, ústavný súd konštatuje, že dĺžka napadnutého konania v tomto štádiu nie je neprimeraná. Vzhľadom na záver o primeranosti dĺžky napadnutého

konania nemožno uvažovať o prípadnom zásahu do základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

21. Ústavný súd na základe uvedeného dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým postupom najvyššieho správneho súdu v napadnutom konaní a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

22. Keďže ústavný súd odmietol podanú ústavnú sťažnosť ako celok, rozhodovanie o ďalších nárokoch sťažovateľa uvedených v petite ústavnej sťažnosti stratilo právny význam.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 3. novembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu